

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Изм. № 200002/20.01.2020 г.

**Обществена консултация
относно усъвършенстване на регулирането на обществените отношения
и институционалната рамка в областта на миграцията**

ВЪПРОСНИК

Име:	Ива Георгиева Павлова
Организация/институция	Американска търговска камара в България
Телефон:	0889254883
Електронна поща:	iva@amcham.bg

Информация във връзка с консултацията

Настоящата консултация се провежда като процедурен етап от процеса по извършване на Цялостна предварителна оценка на въздействието относно обмисляна нормативна интервенция на национално ниво за усъвършенстване на регулирането в областта на миграцията, която е част от реализацията на обществена поръчка с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги в изпълнение на проект: „Изграждане на капацитет за практическо извършване на оценка на въздействието в държавната администрация“, Обособена позиция № 4: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта социалните дейности“, изпълнявана от Обединение „Евро РИА“.

Консултацията е предварителна по своя характер. Нейната основна цел е на тази ранна фаза от цикъла по формулиране на политики (още преди да е изготвен проект на нормативен акт) да се получи обратна връзка и да се съберат достатъчно предложения, становища, данни и информация от заинтересованите страни относно очакваните ефекти от евентуална публична регулаторна интервенция в областта на миграцията.

Въпроси

1. Считате ли, че уредбата на обществените отношения, свързани с миграцията по действащото българско законодателство отговаря на съвременните условия и по какъв начин, според Вас, тя би могла да бъде подобрена?

Уредбата на обществените отношения, свързани с миграцията, е разпръсната в множество нормативни актове, сред които Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност и Правилника за прилагането му, Закона за чужденците и Правилника за прилагането му, Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим, Устройствения правилник на Агенцията по заетостта и т.н. Значително улеснение за лицата, за които се прилага описаната уредба, би било кодифицирането на уредбата.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Понастоящем наблюденията ни са, че уредбата на обществените отношения, свързани с миграцията, не съблюдава някои от основните принципи на административния процес, уредени в Административно-процесуалния кодекс. По-специално, това са принципите за бързина и процесуална икономия, достъпност, публичност и прозрачност, последователност и предвидимост, както и възприетия през 2014г. принцип на комплексното административно обслужване на населението.

Съответни промени в метода на получаване и изпращане на информация между държавните органи и заявителите, както и между самите държавни органи в рамките на съгласувателните процедури, значително би повишило ефективността на процесите. Към момента, въпреки че се намираме във силно технологична епоха, комуникацията между различните институции в България все още става на хартия и по пощата. Би могло да се постигне подобряване на обмена на информация чрез въвеждане на единна електронна система за комуникация с възможен достъп от страна на кандидатите, работодателите и всички ведомства, които участват в процеса (Агенция по заетостта/МВнР/МВР/Държавна агенция „Национална сигурност“/Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ и т.н.);

Освен това, достъпността на работодателите до образуваните преписки в Агенцията по заетостта е изключително ограничена. Комуникацията на работодателя с конкретния компетентен служител по преписката не е регламентирана, а най-често инициативата за дискусия от страна на работодателя бива отказана. Това създава пречки за навременното актуализиране на предоставените документи и информация.

В допълнение, служителите в Агенцията по заетостта нямат право да информират за статуса на преписките по телефон или електронно, а винаги следва да се изчака получаването на официално писмо по пощата. Това определя зависимостта на процедурата пред Агенцията по заетостта от редица външни фактори като бързината на пощенските услуги, вътрешната структура на работодателя по прием на документи по пощата, почивните дни в периода, в който писмото се намира у пощенския оператор.

На следващо място, наблюдават се чести промени във вътрешните правила на някои от компетентните държавни органи, а това довежда до непредвидимост относно започналите процедури, както и до необходимост от отговор на допълнителни указания по преписките. В тази връзка, би могла да се създаде единна информационна платформа за имиграционните услуги в България. Към момента съществуват отделни източници на информация за процедурите в Агенцията по заетостта, дипломатическите и консулските представителства на Република България, Министерството на вътрешните работи, а това затруднява разбирането на миграцията като последователност от отделни процедури пред различни държавни органи.

На последно място, съгласно българското законодателство комплексното административно обслужване е такова, при което административната услуга се извършва без да е необходимо заявителят да предоставя информация или доказателствени средства, за които са налице данни, събирани или създавани от извършващия административната услуга първичен администратор на данни, независимо дали тези данни се поддържат в електронна форма или на хартиен носител. Към момента дори законодателно процедурите са уредени по такъв начин, че заявителят следва да представя идентична информация и доказателствени средства на всяка стъпка от предприетата имиграционна процедура. Това би могло да се избегне чрез установяването на електронен достъп до вече подадените документи по преписката за всички органи с правомощия по миграционната

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

процедура. От друга страна, по отношение на комуникацията между заявителите и държавните органи, създаването на единна точка за комуникация и подаване на документи ще допринесе за бързината на процедурата.

Ако разполагате с конкретни публично достъпни данни или знаете за източници на такива по темата, молим да ни ги предоставите:

Разрешението за пребиваване и работа тип „Синя карта на Европейския съюз” е въведено като процедура за достъп до българския пазар на труда през 2011г. Официалната статистическа информация сочи, че до момента броят на издадените разрешения всяка година се покачва, но това се случва в бавни темпове, несъответстващи на нуждите на бизнеса от висококвалифицирани кадри. Това се дължи най-вече на административните затруднения в хода на процеса, непредвидимостта на сроковете, в които окончателното разрешение ще бъде получено, и необходимостта от предоставяне на широк набор от дублираща се документация. Въпреки изтъкнатата необходимост на бизнеса от висококвалифицирани кадри, по данни на Националния статистически институт през 2018г. са издадени общо 285 разрешения тип „Синя карта“, от които само 126 са такива, издадени за първи път през годината.

2. Считате ли, че приложимото европейско право в сферата на миграцията е оптимално имплементирано в българското законодателство? Ако не, какви са основните пропуски, според Вас?

Поради все по-широкото навлизане на технологиите в бизнес средата и използването на иновативни подходи дори в класическите професионални сфери традиционното висше образование невинаги е основният критерий в подбора на кадри. Следва да се вземе предвид, че бизнесът се насочва към по-актуално от застъпеното в българския ЗТМТМ разбиране за „висока професионална квалификация“, а именно, че професионалният опит на равнище, сравнимо с придобито висше образование, може да замести формалното изискване по българския закон за преминал курс на висше образование с продължителност най-малко 3 години. В този смисъл, подобна дерогация позволява и Директива 2009/50/ЕО на Съвета от 25 май 2009г. относно условията за влизане и пребиваване на граждани на трети държави за целите на висококвалифицирана трудова заетост (вж. чл. 2, б. „ж“ от Директивата). Поради това, подкрепяме инициативата в националното законодателство да бъде създадена възможност за избор между двете изисквания, с оглед на новите тенденции в профила на най-търсените от бизнеса таланти.

Ако разполагате с конкретни публично достъпни данни или знаете за източници на такива по темата, молим да ни ги предоставите:

https://www.nsi.bg/bg/content/16337/издадени-разрешения-тип-синя-карта-съгласно-директива-200950ес-по-години?qt-statistical_domain=2&page=8

3. Считате ли, че някои или всички производства по Закона за чужденците в Република България, Закона за убежището и бежанците, Закона за влизането, пребиваването и напускането на Република България на гражданите на ЕС и членовете на техните семейства и Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност биха могли да бъдат оптимизирани, с оглед постигането по-голяма тяхна ефективност и бързина? Ако да, по какъв начин?

Считаме, че скъсяването на сроковете за издаване на разрешения в трудовата миграция не е трудно постижимо и това ще доведе до чувствително положително въздействие за бизнеса. С оглед оптимизиране на процесите, предлагаме мерки, които целят намаляване на административната тежест за бизнеса и за участващите държавни органи:

- Въвеждане обвързващо действие на решението на Агенцията по заетостта по предоставените документи и обстоятелства за служителите, разглеждащи заявлението на следващи стъпки от процедурата;*
- Проверката на конкретен документ да се извършва централизирано и да няма необходимост от повтаряне на действия пред различните компетентни органи (към момента следните документи се предоставят повече от веднъж в хода на процедурите до окончателното издаване на съответното разрешение за пребиваване: копие от паспорт, сключен трудов договор, медицинска застраховка, доказателства за осигурено жилище, свидетелство за съдимост);*
- Създаване на отделно звено в специализираната администрация на Агенцията по заетостта или МВР, което да се занимава със заявленията за разрешение за пребиваване и работа, както и да ръководи и осъществява координацията между всички ведомства, участващи в процеса, а не само да приема документите, каквото е лансираното от правителството предложение;*
- В продължение на отпадналата необходимост лицето да бъде извън територията на страната по време на кандидатстването за разрешение за пребиваване и работа тип „Синя карта на Европейския съюз” - отпадане и на процедурата по издаване на виза за дългосрочно пребиваване в някои специфични хипотези, когато лицето има право да влезе на територията на Република България на друго основание (безвизов режим, шенгенска виза, издадена краткосрочна виза „С“);*
- Алтернативно, възможно е лицето, което има право на престой в България, да не излиза от страната с цел кандидатстване за виза, а да бъде регламентирана възможност, при която лицето кандидатства и получава визата си в създаденото за целта звено на консулския отдел към МВНР в гр. София.*
- Ограничаване броя на необходимите документи и уреждане на възможност за предоставянето им на електронен носител;*
- Облекчаване на режима за деклариране на промени в заетостта на лицето;*
- Законодателно уреждане на възможността процедурата за събиране на семейство да стартира веднага след получаване на разрешение за достъп до пазара на труда и др.*
- Процедурата пред Агенция по заетостта за командировани работници да довежда до издаване на единно разрешение за пребиваване и работа, чийто картков носител да бъде издаван от Дирекция Миграция. Към момента, след взето решение за издаване на разрешение за достъп до пазара на труда и след заплащане на дължимата такса започва да тече 30-дневен срок за издаване на картков носител на разрешението за работа. При обединяване на разрешенията, този срок би бил премахнат.*
- Към момента изобщо няма регламентирана процедура по записване на часове в Дирекция „Миграция“ за приемане на документи и обработка на биометрични данни. Създаването на такава възможност може да ограничи времето за изчакване на място от страна на заявителите. Освен това, ще се избегне натрупване на хора в определени часове от деня.*

Ако разполагате с конкретни публично достъпни данни или знаете за източници на такива по темата, молим да ни ги предоставите

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

4. Кои според Вас са водещите държавни институции, които следва да отговарят за приложението на нормативните актове, уреждащи миграцията? (допустимо е посочването на повече от един отговор)

- а/ ☐ Държавна агенция за бежанците
б/ ☐ Държавна агенция „Национална сигурност“
в/ ☒ Министерство на външните работи
г/ ☒ Министерство на вътрешните работи
д/ ☐ Министерство на труда и социалната политика
е/ ☐ всички заедно
ж/ ☐ други (моля посочете):

5. Считате ли, че съществуват недостатъци в съществуващата институционална рамка, действаща в областта на миграцията? Ако да, какви?

- Липса на централизиран орган за комуникация и подаване на документи (комуникация по линията гражданин(организация) – държавен орган)
- Липса на ефективна комуникация и вземане на централизирани решения от институциите (комуникация по линията държавен орган – друг държавен орган)
- Липса на орган, намиращ се на територията на България, компетентен за издаването на визи за дългосрочно пребиваване за лица, които имат право на престой в страната на друго основание

Ако разполагате с конкретни публично достъпни данни или знаете за източници на такива по темата, молим да ни ги предоставите

6. Считате ли, че производствата, свързани с въпросите на миграцията и съответно компетентните органи работят по един синхронизиран, удобен и лесен за участниците в производствата начин? Защо?

Моля, реферирайте към отговорите ни във т. 3.

Ако разполагате с конкретни публично достъпни данни или знаете за източници на такива по темата, молим да ни ги предоставите

7. Имате ли допълнителни предложения, мнения или коментари темата:

В заключение, начинанието за усъвършенстване на регулирането на обществените отношения и институционалната рамка в областта на миграцията би довело до промени в редица нормативни актове, сред които Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност и Правилника за прилагането му, Закона за чужденците и Правилника за прилагането му, Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим, Устройствения правилник на Агенцията по заетостта и т.н.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Необходими са много усилия в тази насока, но, от друга страна, вярваме, че бизнесът е мотивиран да допринася за осъществяването на желаните резултати. В тази връзка, надяваме се, че описаните от нас предложения, ще бъдат разгледани и взети предвид в бъдещите обсъждания. Считаме, че имплементирането им ще бъде от полза за бизнеса в България, както и има перспектива да бъде основа за икономически растеж и увеличаване на инвестициите в страната.

Като организация, която работи за подобряване на бизнес средата в България, Американска търговска камара в България е готова да се ангажира с експертна подкрепа в техническото разработване на работещи предложения, както за бизнеса, така и за държавния апарат.

С УВАЖЕНИЕ:

**ОЛИВИЕ МАРКЕТ
ПРЕЗИДЕНТ**

АМЕРИКАНСКА ТЪРГОВСКА КАМАРА В БЪЛГАРИЯ

БЛАГОДАРИМ ВИ!